

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám. — Ide intézendő a
lap szerkesztési részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábas petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Józan ész a gazdaságban.

Tényekről beszélünk, a mely tényekről jegyzéket a bíróságok vezetnek. De helyi érdeket adunk a dolognak azzal, hogy figyelmünket kizárólag csak a megyénkire kiható jegyzékre tereljük. Ennek a jegyzéknek tanúsága szerint pedig az utolsó néhány hónapban bíróságaink előtt tulajdonoson felszaporodtak az olyan akták, a melyekben arról tétetik panasz ellenünk, hogy nem akarjuk fizetni az adósságainkat. Közönséges emberi felfogás szerint az ilyen panaszra elég volna feleletül egy sóhaj, a mi körülbelől azt jelentené, hogy nincs miből fizetni. Ámde baj, hogy bíróságaink tulateszik magukat az ilyen közönséges emberi felfogáson és rendesen fizetésre kötelezik az adóst.

Mert fizetni kell. Kellemetlen kötelesség, az bizonyos. De nem egészen bizonyos, hogy a kellemetlenség szülőökát: az adósságokat is csinálni kell. A bíróságnál levő akták mutatják, hogy nem minden esetben kell. — Ezekből kitünőleg ugyanis az adósságok felerészben megrendelésből származnak. A megrendelés pedig száz eset közül kilencvenben látatlan történik és hozzá még nem ritkán valódi szükség nélkül.

Ezek után azt méltóztatnak gondolni, hogy itt most mindjárt ügynök-halál lesz. Korántsem. Az ügynököket mi nem bántjuk. Ezeknek a beszédjük egyuttal a kenyerük is. Baj csak az, ha a kenyerük a miénkől tellik, a miként az — a hivatkozott akták szerint — jórészben csakugyan a mi kenyerünkől tellik.

Főként ez a körülmény teremti aztán meg az imént panaszolt kellemetlen kötelességet, a mely nálunk egyformán nehezedik kereskedőre és közönségre. Ez utóbbi abban a tévhitben, hogy ügynök útján olcsóbbat és jobbat vehet, rendelvaktában és igen sokszor mérték nélkül, a mi a kereskedőt arra bírja, hogy raktáron levő áruját poton áron adja tovább. Az eredmény pedig az, hogy veszít mind a kettő. A közönséget becsapta

az ügynök, a kereskedő pedig az ügynök konkurencziája folytán nem tudván üzletet csinálni — csődöt mond.

A gazdasági életnek olyan szembeszökő tünete ez, a melylyel most lépten-nyomon találkozunk megyénkbe Szomorú tünet és az elmulasztására csak egy orvosság van: a józan ész. Mert a tapasztalat már nem orvosság, hanem keserű bűnhődés, a miért nem élünk a józan eszünkkel.

A józan ész tud csak számolni a viszonyokkal és tudja mérlegelni a helyzetet, következésképpen a józan ész legyen az ur nálunk minden olyan esetben, mikor az ügynök böbeszedésével ránk tör. Szóarádat, ígéret így sohasem fog hatni ránk megtévesztőleg.

A földmives osztálynak szól első sorban ez az intelmünk, de okulhat belőle az úri kaszt is, miután a hivatkozott aktákban ez utóbbiról is történik említés — szépen. Uri ember azonban segít magán, ha bajba jut, míg a földmivest egész életére földönfutóvá teheti egy nyakába szakadt tartozás. Áll ez főleg a mostani viszonyok közt, a mikor a rosz termés következtében nem tud miből pénzeln.

Vármegyei téli közgyűlés. A megyei hivatalos értesítő következő hirdetményt adja ki: „A szabályrendeletileg megállapított rendes negyedévi téli közgyűlés határidejéül főispán ur ő méltóságával egyetértőleg, a folyó évi december hó 16-ik és következő napjainak d. e. 9 órája Rimaszombatba a vármegyei székházhoz tüzetett ki.

Midőn erről vármegyénk tek. közönsége ezennel értesítették és a vármegyei bizottság tagjai személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkértek, — egyidejűleg köztudomásra hozatik, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait: a vármegyei közigazgatási bizottságból törvény értelmében az év végével kilépendő tagok helyeinek választás útján leendő betöltése, az 1898-ik évre a vármegyei különböző bizottságoknak törvény szerinti megalakítása és illetve kiegészítése, a választott vármegyebizottsági tagok 1898. évre érvénynyel bírándó névjegyzékének bemutatása, valamint egyéb, a tárgysorozatban szabályszerűen idejében kihirdetendő közérdeklő és fontos vármegyei ügyek fogják képezni. — Rimaszombat, 1897. évi november hó 24-én.
Bornemisza s. k., alispán.“

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete november hó 29-én közgyűlést tartott Szabó György polgármester elnökelete alatt. A közgyűlés iránt — bár annak főtárgya a jövő évi költségvetés volt — nem nagy érdeklődés volt tapasztalható s a tagok kevés számban jelentek meg. — A jegyzőkönyv hitelesítése után a költségvetés tárgyalása következett. A tanács előterjesztését, mely a jövő évi költségelőirányzatban előfordult változásokat alaposan megindokolja, a közgyűlés minden változás nélkül elfogadta, s így a város jövő 1898-ik évi költségvetése összesítve ez:

A) Az összes szükséglet	168379 kor. 42 fill.
B) Az összes fedezet	146235 kor. 43 fill.
Fedezeti hiány	22143 kor. 99 fill.
Annak fedezetül szolgálna 43448 frt	
98 kr. állami adó után 20% községi pótdadó	17379 kor. 59 fill.
43448 frt 98 kr. állami adó után 5% községi iskolai pótdadó	4344 kor. 89 fill.
3600 frt állami földadó után 10% mezei kerülő-bér fizetésre	720 kor. — fill.
Összesen	22444 kor. 48 fill.
Levonva a fedezeti hiányt	22143 kor. 99 fill.
Költségvetési többlet	300 kor. 49 fill.

A költségvetés tárgyalása közben *Abonyi Pál* megjegyezte s indítványozta is, hogy miután a város tulajdonát képező épületek rendbentartása sok s a városnak felette terhes költséget igényel, tegye az előjáróság megfontolás tárgyává: nem volna-e ezerszerűbb az épületeket — melyekre nincs okvetlenül szükség — eladni. A tanács foglalkozni is fog a kérdéssel.

A költségvetés általánosságban és részleteiben való elfogadása után a szegények intézetének jövő évi költségvetése tárgyalatott s az előirányzat 1713 frtban állapítatott meg. Végül *Janaček János* közműves a szegények intézetébe felvétetett. — Ezzel a közgyűlés véget ért.

TÁRCSA.

Egyedül.

— Huskának meg Bözsikének, mikor elutaztak nagymamához. —

I.

Szombat van, fiam, közel a vasárnap,
Most hagyjatok békét hát édes apának,
Hadd tanulja szegény a predikációt,
— Melyben megmosdatja ezt a rosz nációt —
Hadd vegye be magát muziom szobába
S hadd morogjon ottan — mint medve — magába!
Ne kopogj Huskám, ne kötődj Bözsikém,
Czukrocskát, esőkoeskát hozok én, adok én,
Csak hagyjatok békét most édes apának:
Szombat van, fiam, közel a vasárnap . . .
„Ne, te! milyen furesa! . . . hisz nincs itt egy lélek
S én, mint Hamlet bácsi, magammal beszélek.
Ne nevésetek ki, legalább azalatt,
Mig így képzelődöm, megcsalom magamat:
Az a sok melegség mind a szívemre gyül
S azt hiszem, nem vagyok egyedül . . . egyedül.

II.

Lábujjhegyen járok
Agyacsákat mellett,
Csitt! — sugom Borecsának
Rigócskák pihennek.
S lopra, a hogen gyöngén
Csókolnám orcázatok,
Hát úres a fűszek:
Piczi nyoszolyátok.

III.

Rerében van a szobám, könyvem,
Ninesen, a ki szélylyel hányja,
Dolgozhatom békén, könnyen,
Nem zavar meg semmi láma.
Ilu nem ül az ölemben,
Bözi nem ül a hátaura,

Ó, be pompás békességes
Munkálkodó napom van ma! . . .
Békességes? . . . majd mit mondok! . . .
Sohse volt még rosszabb kedvem,
Nem izlik az étel, ujság,
Magammal kell perlekednem.
Megöl ez a nagy rend, nagy esend,
Munka nem fog . . . hó! halljátok?
Gyertek haza, lármázzatok!
Aranyos kis Rontó Pálok. *Czinke István.*

Farkas história.

Irta: BUDAY BARNABAS.

Rövid évekket ezelőtt a Nyírségben nem ment ritkaság számba a farkas. A tő és moesár birodalom nádrengetegében volt a pákozda urfiak házája s hideg téli esteiken, mikor a szegény ember eszímaja alatt nyikorogva lapult meg a hó, panaszos üvöltésük telverte a környéket.
A bestiák éjjeli tivornyai nem merültek ki e bus koncertekben, a melyet elvégre bármely tanyai kuvasz, ha rosszat álmodik vagy orridegeit nyugtalanító szag izgatja.

Mikor a pokoli éhség kinjai végig üzték őket a szélverte rónákon: akkor bizony nem sokat tudakozódtak attól, kit szembe találtak, a bus ára felől; hanem megvették azt hatalmas álkapezáik egy-két összerátásával. Embert állatot egyformán taksáltak.

Jó étvágyukból éppen nem igyekeztek titkot csinálni, sőt egyszer, a mint két ordas szembe találkozott egy dohányossal, addig faggatták azt, hogy mennyiért adná oda a pecsenyét, míg végre a magános utazóból nem maradt egyéb, mint a két eszima és a mi a csizmákban foglaltatott.

Még nagyobb vakmerőséget tanusítottak a gonosz bestiák, mikor egyszer ketten két oldalról előlították az országotat s a jó f. . . i tiszteletes, a ki Nyiregyháza felé iparkodott, már egy hajításnyira beérte őket a szánkójával a nélkül, hogy hajlandóságot mutattak volna a távozásra. Kutya módra nyugodtan ült meg a két ficzko

s apró villogó szemekkel olyan impertinens módon kasintottak össze a szán közeledtére, mintha tudomást sem vettek volna arról, hogy a vidéknek legveszedelmesebb nimródja közeledik.

Hej, ha vele lett volna a három szem serétre töltött puskája. Csak hogy a puská otthon maradt, mert a mi falunkban a vadászok éppen akkor szokták otthon hagyni a fegyvert, mikor a legnevezetesebb vadászkalandok kinálkoznak.

A főur villámgyorsasággal megfordította a szánkót, haza hajtatott, felfegyverkezett hatalmasan; ekként elkészülve ismét utra kélt s meg nem állhatta, hogy be ne kiáltson a jegyző meg az ispán ablakán, hogy „farkasok vannak a megyei uton, megyek a bőrükért“.

Mikor azután túltért a falu határan, akkor megmondta a dolgot a jámbor főur, a kocsis is, a lovak is s hallgatóságos megegyezéssel a megyei ut helyett a petri uton baktatának el Nyiregyházaig.

— Persze — beszélte el busan a főur — most nálam volt a flinta, hát farkast sem láttam sehol.

Néhány nap mulva ezen eset után nagyszerű hajtóvadást rendeztek; felzavarták a „Farkas-marót“ meg a „Nyirjest“, amint mondták: „A Gerzson farkasaiért“.

Természetesen maga Gerzson sem maradt ki a vadászatból, hiszen a vadász ember félig már a sajátjának tartja azt a vadat, a melyet meglohetett volna. Ha látta, azzal már eljegyezte magának; ha meg éppen elszalasztotta, akkor a lelkiismerete kezdi gyötörni s nincs nyugvása, mig puskacsőre nem kapja.

A főur tele volt sopánkodással.

— Kapnám én meg csak még egyszer azt a farkast! Rostát csinálnék belőle, pozdorjává lőném; csak annyit látnék meg belőle, mint egy szunyogszem.

Hanem mikor a főurat magára hagyták a „Standján“, s megvigasztalták, hogy okvetlen erre fognak kitérni a farkasok: hát ekkor valami buskomor elfogultság vett erőt rajta.

Csikorgó hideg téli nap volt, a gyilkos levegőtől meggémberedett az ember keze. Az ilyen hideg idő gyámoltalanná teszi az embert s ez az állapot nem alkalmas a bátorság fokozására.

A munkaadók és munkások közötti jogviszony szabályozása.

Az agrárpolitikai javaslatok elsőjét a képviselőház múlt heti ülései egyikén nyújtotta be Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, mely javaslat a mezőgazdasági munkáskérdés rendezését célozza.

A javaslat VII fejezetre oszlik, 80 §-ból áll s egyetlen — a gyakorlati élet által követelt — kérdést sem hagy megoldatlanul.

A törvényjavaslatot egész röviden a következőkben ismertetjük:

Az I. fejezet a munkás igazolványokról szól, ily igazolvány kiadására a községi előljáróságok illetékesek s kiadandó annak, ki nem eseléd minőségben gazdasági munka teljesítésére vállalkozik. Az egész javaslaton elvként vonul végig, hogy ki ily igazolvány nélkül fogad fel munkást, az a törvény oltalmát igénybe nem veheti.

A II. fejezet a gazdasági munkaszerződések megkötését tárgyalja; új ebben az, hogy a minimális kereset akár készpénzben, akár terményekben a szerződésben föltétlenül szabályozandó. Szerenéses gondolatnak tartjuk, hogy a község előljáróság általános elnevezés helyett a törvényjavaslat határozottan elrendeli, hogy a „jegyző előljáró társával” működik közre a szerződés megkötésénél, mert a jegyző, mint hogy a szerződések általa fogalmaztatnak, a maga törvényes jogismeretével pótolja a munkásnép intelligenciáját s sok visszaélésnek veheti elejét, mert a javaslat 16. § a szerint, ha arról győződik meg, hogy a szerződés a törvény sarkalatos pontjait figyelmen kívül hagyja, vagy a szerződés a törvényvel ellenkező megállapodásokat tartalmaz, a szerződés-kötésnél közreműködni tilos.

A III. fejezetben részletesen fel vannak sorolva azon esetek, midőn a szerződés a munkaadó vagy a szerződött munkás által felbontható.

A IV. fejezet a szerződés teljesítéséről szól. A munkások bérfizetését illetőleg az 1876. évi eselédttörvénnyel hasonlóan, nem szabad szeszitalokkal vagy árucikkkel stb. fizetni, ép úgy tilos a munkásokat arra kötelezni, hogy szükségleteiket a munkaadónál vagy általa megjelölt helyen vásárolják. Ép úgy, mint köteles a munkaadó munkását becsületesen fizetni, a munkások is a munka becsületes teljesítésére kötelesek. Szükséges intézkedése a törvénynek, hogy a beteg munkást munkaadója 8 napig gyógykezeltetni tartozik.

Az V. fejezet előírja, hogy a gazdasági napzárások, a munkásokkal hasonló elbánás alá esnek.

A VI. fejezet a büntető határozatokat tárgyalja, részletezve, hogy mily kihágásnál, mely büntetés alkalmazandó. Hatályos védelmet biztosít ez a munkásoknak a szerződés megkötésétől a leszámolásig, de erélyes intézkedéseket tartalmaz a békebontó és szerződésszegő munkás ellen is.

Végül a VII. fejezet a hatóságokról és az eljárásról szól. Az első fokú hatóság oly hatáskörrel van felruházva, amely a gyors és ered-

ményes eljárásához nélkülözhetlen és ezen hatáskör a közigazgatási-bizottság előterjesztésére a község előljáróságokra is átruházható.

A munkaközvetítés kérdését a javaslat nem öleli fel, de a záróhatározatokban felhatalmazza a földmivelésügyi minisztert, hogy ezen ügyet rendeletileg szabályozza.

A munkás igazolványok, munka szerződések stb. bélyegmentesek.

Ezen törvényjavaslat a mezőgazdasági munkáskérdéssel kapcsolatos kérdéseket úgy jogi, mint rendőri szempontból eredményteljes oldja meg s hatóságainktól nem kívánunk többet, mint hogy a törvényt szilárd kézzel kezeljék. +

Egyházi közgyűlések.

A n-rőcsei ág. ev. egyház folyó hó 28-án tartotta meg közgyűlését az ág. ev. templomban. E gyűlés napja nevezetes időpontot fog képezni Rőcze város történetében. A dühöngő panszlavizmus ezen a gyűlésen az autonómia köpönyegébe kapaszkodott, mit a patens idejében oly rútul eserben hagyott. Ugyanis a fanatizált tömeg minden kísérlete daczára, a gyűlés nagy szavazattöbbséggel kimondta az ág. ev. elemi iskola államosítását s elfogadta a presbiterium határozati javaslatát, mely felekezeti jelleg tekintetében a legbüszköbb luteránust is kielégítheti. Az egyházi vagyon megőrzésére vonatkozó kétélyeket *Kubinyi* Géza orsz. képviselő módosítványa oszlatta el.

A gyűlés lefolyása a következő volt: Az államosítást ellenző párt az asszonyok és leányok tömegével egyetemben a templomban minden helyet annyira elfoglalt, hogy a később érkező, nevezük „magyar párt”-nak kétharmada állva kellett, hogy végig hallgassa a három óra hosszúságú gyűlést. Az asszonyok és leányok nagy száma eleinte feltűnő volt, jelenlétük okát nem sokára megértettük, mert a mikor *Stefancsik* Károly polgármester, egyházi felügyelő a gyűlést meg akarta nyitni, az asszony- és leányseregen az orosz nátha vett erőt, s azután olyan köhögést rögtönöztek, a melytől vezetők sem vártak, mert ugyanezek esztitgatták őket. Az elnöki megnyitót után a jegyző felolvasta az államosításra vonatkozó presbiterium határozatot. Az államosítás ellen *Reusz* Lajos ev. lelkész és *Botto* Gyula ügyvéd szólaltak fel több ízben, lelkesítve a sikkra szállott tábor, míg az államosítás mellett *Stefancsik* Károly és *Kubinyi* Géza orsz. gy. képviselő tette ki magát. E beszédek alatt a Botto-párt többször megbotránkoztat magatartást tanúsított, ordított, toporzékol, folytonosan provokálta az ellenpártot, míg végre *Kubinyi* Géza a történelmekért a felelősséget *Reusz* lelkészre és *Botto* ügyvédre háritotta, mire azután a gyűlés menete némileg simább lett, s hogy nagyobb incidens nem történt, az tisztán a magyar párt meglepő nyugodtságának köszönhető. *Kubinyi* Géza módosító javaslatát, mely szerint csakis használatra adatik át az iskolai épület, megdöntötte *Botto* legfontosabb érvét is. *Kubinyi* Géza, miután látta, hogy egyre izgatottabb szónokok taratnak, utolsó felszólalását a következőben kezdte: „Ismerek ügyvédet, kinek írása itt van a zsebemben, ebben az írásban az az ügyvéd becsületeszavára fogadta, hogy szeretett magyar hazája ellen agitálni soha sem fog. Az illető ügyvéd nem tartotta meg szavát, tehát a mostan tett ígéretnék, hogy zajongni nem fognak, nem lehet hitelt adni!”

E szavaknál néma esend lett, de azután olyan lármá kerekedett, hogy az elnök alig tudta a szavazást elrendelni. A szavazás névszerint történt s a magyar párt 121, az ellenpárt 52 szavazatot nyert. Hogy azután az ellenpárt még sokáig türelmetlenkedett, s nevükben *Botto* fellebbezést jelentett be, az már egészen természetes.

En *Botto*-pártjának magatartásán nem csudálkozom, mert köztük sokan voltak olyanok, a kik az ág. ev. népiskolánál többet alig végeztek, fiatalabb s így hevesebb vérű polgár emberek, a kiket tehát képtelen dolgok elhi-

A főur még alkudozott egy darabig a jobbik felével. „Ne bántsát az állatot, az is Isten teremése. Nem lövöm meg szegényt, hátha békességgel tovább megy. Én sem vétettem neki, ő sem nekem. Hát ha tudja is az a farkas, hogy én olyan jó ember vagyok. Ne szaladj hát nekem te bolond, mert bizony lelőlek. Hess — krsss!!!

A neszre a farkas felkapta a fejét egy pillanatra s barátságos tekintetet vetett a főurra, a mitől ennek fejébe szökött a vér.

Egy pillanat alatt végig futotta puská esővét s puff — puff! a mi azután történt, az a menybeli hatóság intézkedése volt.

Mire a főur felnyitotta a szeméit, a melyeket a ravasz elrántásakor az annál nagyobb biztonság kedvéért behunyott, ott feküdt előtte a pompás vad fehér ravatalon; még a füle botját sem mozgatta többé.

Attól fogva *Gerzson* le nem tudta venni szeméit a vadról. „Ez hát az a kegyetlen állat, hiszen könnyű lelőni, még a nyulul is könnyebb. Csak most el ne vitassa valaki, hogy ő lötte. Mert ez megcsik. Avagy a hajtó is bele botolhatik s rá fogja, hogy ő ütötte agyon. Nem oda Buda!”

Ovatosan a fához támasztotta a puskáját, a lelőtt vadhoz lopódzott s bele kapaszkodott annak a hosszú farkába, úgy kezdte vonszolni a standjához.

Gyere csak haza koma. Nem félek már téled, hehe. Majd megkinállak egy kis szilvóriumnal is, hogy meg ne fázzál. Te meg eserbe nekem adod a bundáskadat; áll az alku? Hehe.”

A mint ilyen kedélyes ötletek között szánkozottatta a bundást, az egyszerre villámgyorsasággal felugrott a négy lábára, aztán vesd el magad farkastól, papostól nyakába kapta a bus világot. Most már inkább ő szánkozottatta a főurat, a ki a világ minden kincséért el nem eresztette a megragadott farkat, hanem ezt göresösen átszorítva, önmagából kikelve, iramodott a farkas nyomába.

A bundás érezte, hogy lóg valami a farka után; attól kétségbeesett s loholt ina szakadtáig egyenest, az erdőt szegélyező árok szélén, melynek másik szélén a

tesésével vezettek tévútra. De mit szólunk ahhoz, hogy még városi tanácsnok is van a ki így nyilatkozott: „Egész éjjel azon gondolkodtam, hogy az iskola államosítása ellen vagy mellette szavazzak-e, mert mégis furcsa lesz, hogy ezután a papunkat is az állam nevezze ki.”

Az illető tanácsnok ur csakugyan nem szavazott, mert közvetlen a szavazás előtt eltávozott a templomból.

Az igaz, hogy az államosítást ellenző párt dicséretesen szereti nyelvét és félti hitét, de megveti a magyar államosítást, gyűlöli a magyar nemzetet. Az államosító párt minden tagjának szintén legföltettebb kincse a hit és anyanyelve, de legszentebb érzelme a hazá szeretete. Az államosító párt intelligenciáját azon körülmény igazolja, hogy e párt e hazá határában belül és kívül szerzett sokszoros tapasztalata alapján a magyar államosításban nem vallásának és nyelvének ellenségét, hanem saját fajának a művelődésében gyökeredző erősbödését látja, s így szívesen áldoz azon oltárra, melynek tűzét nem a fagyulóllet, nem édes hazánk feldarabolásának hő vágya, hanem a közös hazának magasztos tudata, a jogokban és kötelességekben egyenlő testvéri érzelmek légköre élesíti. Ebben különböznek becsületes tótajku testvéreink, a fajunkat, testvériségünket gyűlölő panszlavóktól, a kik elfelejtik azt, hogy abban a pillanatban, amint a magyar hazá kebeléről leszakadnának a ruszifilizmus karjai közt lehelnek ki lelküket, s ezen pillanattól kezdve a tótokról csak a történelem lapjaiban lenne említés.

Hála az égnek, hogy e város falain belül a panszlavizmus megtörtött. Az utolsó küzdelem hosszú idő óta készítettett elő, s hogy a küzdelem eredményre vezetett, ebben első sorban városunk hazafias szellemű polgárságának, azután *Stefancsik* Károlynak, *Kubinyi* Gézának, *Mihalik* Dezső és *Perjessy* Lászlónak van kitűnő érdemük.

E tisztességes és nemes polgárságnak, a polgárság őszinte barátainak és vezetőinek adjon az ég ura erőt ezután is arra, hogy amit oly példás magatartással megteremtettek, azt ne csak megtartsák, hanem mindnyájunk s a szeretet magyar hazá javára fel is virágoztassák.

*

M.-Hosszurét, 1897. nov. 28. Amíg Rőczen izgalommal egyházi gyűlés folyt le, addig a szomszéd *M.-Hosszurét* község hívei példás egyhangúsággal tárgyalták ügyeiket a szintén e napon tartott egyházi közgyűlésükön. E gyűlésen az eddigi *Botto* Gyula rőcsei ügyvéd *Hosszurét* egyházi felügyelő helyett — mandátuma lejártával — nagy lelkesedéssel *Kubinyi* Géza orsz. képviselőt választották meg egyházi felügyelőnek. E választás által jobb sorsra érdemes voltáról adott bizonyosságot a hitközség, mely úgy látszik lelkesében igazi támogatóját, tanácsadóját s hazafias érzületének példás képviselőjét bírja. D.

Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület.

Felhívás!

Felhívjuk a megyebeli azon községeket, melyek kedvezményes feltételek mellett bikát vagy kant beszerezni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukról a megyei Gazdasági Egyesületet legkésőbb 1898-ik évi január hó 15-éig értesíteni annyival is inkább el ne mulasszák, mivel később jövő kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Kiosztásra magyar és nyugati fajtájú tarka-bikák, továbbá fehér mangalicza-kanok fognak kerülni.

A bikák ára darabonként 120—180 forintban — a bikák minőségéhez képest — fog megállapítani. — A kanok darabja 36 forint.

A vett állat árának megfizetése három, félevesi részletben, kamatmentesen történik.

Putnok, 1897. december 1.

Lakner László,
e. titkár

Gróf Serényi Béla,
e. elnök.

vadászok voltak felállítva. A főur utána, nem kevésbé kétségbeesve talán, mint maga a farkas.

Igy érkeztek el az első standig. Ott a főur kiabálásra fogta a dolgot.

— Lőjjetek meg, fogjátok meg, mert mindjárt elszalad!

Jól mondta a tiszteletes: szaladt bizony a bundás, mintha új erőt kapott volna a rém kiáltásoktól. A főur nyomában. Egy szemhunyorítás alatt elérkeztek a másik standhoz is.

— Hollá! Segítség! Lődd meg, mert már nem bírom!

Lövésről persze szó sem lehetett, mert a veszett iramodás közben könnyen a főurat találhatta volna a golyó.

Meg aztán, a ki a főurnak ezt a futtatását látta, az hamarabb a hasához kapott, mint a fegyveréhez, mert azon nevetni kellett, kacagni kellett, dühöngni kellett, hogy a vadászoknak kiesett a puská a kezéből, a szemé könnyel telt meg a torka elfulladt s valóságos göresök között esdettek irgalomért a tréfák jókedvű istenéhez.

A farkas pedig szaladt eszeveszett erőlködéssel; a főur utána, mint egy nagy slep, s rekedt, fuldokló hangon kiabálta:

— Lőjjetek meg már... Az Isten áldja meg...

Néhányan utána intottak, hogy a puská boldogabb végével lássák el a bundást. Arra a farkas nagyot gondolt s végső erőfeszítéssel átvette magát a hóval töltött árkon.

Hanem ez az ugrás már sok volt *Gerzson*nak. A mint besüppedt a hó bizonytalan botorkáló lépteit alatt, kezeivel támpontok után kezdett kapkodni s markában mindössze néhány szál szőr maradt a bundás farkából a találkozás kellemes emlékeként; maga *Gerzson* nyakig sülyedt a havas árokba.

A farkas pedig megmutatván még egyszer haragos hátulját a megrekedt üldözőnek, jelentékeny megkönnyülés után gyorsan robogott tovább a hómezőn.

— Persze, nem messze vihette szürét — mondotta az főur elmélázva az esemény fölött, — mert rögtön éreztem, hogy nem úgy szaladt, mint a hogy az egészséges farkas szokott.

A népkönyha megnyitása.

Kemény, csikorgó hideggel köszöntött be az első téli nap, melyet, „Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete” arra jelt ki, hogy gyöngéd, nemes szívének egész melegét áraszsa ama szerencsétlen árvákra és elaggott öregekre, kik könyező szemekkel, dideregve tekintettek a beállott tél nyomora elé. Még a jó öreg nap is kibúj, az arczát eddig elborító szürke ködtályol mögöl, hogy versenyt mosolygón örömtől ragyogó szép szemével azon nemesszívű hölgyeknek, a kik szerdán dél felé az ugynevezett „Zöldfán” gyűltek össze, hogy imponans nagy számokkal és szépségükkel emeljék a népkönyha megnyitásának ünnepét. Mert ünnep volt e nap: a jótékony ünnep! Azza tette kiváltképpen az egybegyűlt előkelő társaság, mely a hölgyek fényes koszoruján kívül a városi tanácsnak, a megyei és állami hivatalnokoknak, a tanítói és tanári karnak és a sajtónak képviselőiből állott!

Körülbelül 12 óra lehetett, midőn *Baksay István* kir. tanácsos, a nőegylet titkára szívének egész örömeivel és szeretetével üdvözölte az egybegyűlteket, s forró köszönését fejezte ki a népkönyha felállításáért a jótékony nőegyletnek s kivált ennek semmi áldozattól, semmi fáradságtól vissza nem riadó elnöknőjének, a kinek nemes lelkének született meg e szép eszme, s a kinek fáradságtalan buzgósága folytán az eszme, az ige testet öltött! *Samarjay* Jánosné elnöknő szívének ismeretes szerénységével harította a munka érdemének díszességét azokra, a kik áldozatkészségükkel, támogatásukkal a népkönyha felállítását lehetővé tették. Alig hangzott el az elnöknő szép beszédét kísérelve eljén, midőn megérkezett a város szeretett polgármestere, a kit *Liszka Józsefné*, a népkönyha igazgatónője üdvözölt örömmel és hálával telt szép szavakkal. *Szabó György* polgármester válaszában örömmel köszönti a népkönyhát, mint minden oly intézetet, mely a város erkölcsi haladásának jelentékeny előmozdítója s a szégyenek nyomorának enyhítője.

Az ünnepség középpontját *Czinkó István* helybeli református lelkész következő szép beszéde képezte:

„Mélyen tisztelt nőegylet! Nagyjérdemű közönség!

Engedjék meg, hogy nem mint pap, — hiszen most itt mindnyájan papok vagyunk, mert igaz ugyan, hogy a jótékony annak a parányi mustármagnak a gyümölcse, melyet mi lelkipásztorok elhínteggettünk, de azt a magot előtávol önök növelik, gyümölcsöt szivők melegével önök érlelik meg; — engedjék meg azért, hogy nem mint pap, de mint ember néhány szót szólhassak én is e megható alkalomból.

Ugyan minek? kérdezhetnék sokan. Hiszen minden ékesszólással szebben beszél a tett. Minek hát ide a szószaporítás, mikor ez az áldásos intézmény, mely a mai naptól fogva ebben a mi kiesiny városunkban élni kezd, némaságában is beszél magáért olyan hatalmas, olyan ékes szólóan, hogy a mellett az emberi nyelv csak a maga gyarlóságáról tehet tanubizonyságot. Tökéletesen igaz. De az is igaz, hogy az emberi lélek kénytelen megnyilatkozni mindannyiszor, valahányszor nemes eszlekedéik, igaz evangéliumi torrásból fakadó jótékony elhatározások erősen megilletik, felhevítik. S én most nem is a beszélő képességemről akarok bizonyoságot tenni (ami ugyis gyaró), hanem az érzésem felbuzdulásának akarok engedni. Azért nem a nyelvemnek adom a szót, hanem a szívemnek, nem az okoskodó, kritizáló, embekeket szétválasztó, kikéserítő okosságának, hanem a világot éltető, az embereket összeforrasztó, s ezt a port és hamut, amiből akotva vagyunk: istenképévé avató szeretetnek. Ennek a szeretetnek melegségével, ennek a szeretetnek hitével, azzal a törhetetlen hittel, a melylyel valom, hogy ez a szeretet fogja ismét megváltani a világot, mint már egyszer megváltotta; ez fogja elhozni a földre azt a békességet, azt a boldogságot, azt a valódi testvériséget, melyet mindaddig hiába várunk, míg egymásra nézve — mi testvérek — idegenek, egymás szenvedései iránt közömbösek vagyunk... Oh igen, ez a szeretet és nem a kevély tudomány; ennek a szeretetnek mélységével és melegségével kérem én most az Istent, hogy akik a rimaszombati nőegylet kebelében neki új oltárt emeltek, s akik ezen az oltáron áldozni siettek, azokat végtelen kegyelme gazdagságából áldja meg, segítse meg; áldja meg, segítse meg úgy, ahogy azt szent munkájuk megérdemlik. Mert az a munka szent, szent a gondolat is, melyből ez a nemes elhatározásuk fakadt, legyen szent az az érzés is, melylyel ez új oltár körül forgolódnak az oltár papnői és azok, kik az oltárról fognak táplálkozni. És ez az érzés legyen mindkét részről a hála, de az isten iránti hála szent érzése. Az egyik legyen hála nem azért, hogy adott, hanem hogy *adhatott*, a másik legyen hála azért, hogy neki is adatot, hogy támasztott az isten a mi városunkban is könnyörülő, jó sziveket, kik nem a hírt művelnek jól, hanem hogy az az ő jó eszelekedeteik által is nagy neve dicsőítessék. Az ő nagy neve. Az isten. Mert az emberben isten lelke nyilvánul meg, mikor jótékonytágot gyakorol, s töletek, kik a jótétemény áldásaiban részesültek, nem várnak ezért egyebet, csak azt, hogy kövel ne hajtsátok vissza valamikor azt a kezet, a mely nektek kenyeret adott.

Igen tisztelt nőegylet! Azt mondja egyik szép ének:

„A szegény sínes elfelejtve,
Gondjaiból nincs kiejtve.”

Köszönöm a nemes nőegyletnek, hogy ennek a mi emlékünnepeinkön igazságot szolgáltatott.
Excelsior! Legyenek áldottak!

E beszéd után, mely sokaknak, még a férfiaknak a szemébe is, a meghatottság könnyeit esalta ki, a nagy társaság a szűk konyháta tölött, hogy feledhetetlen emléket nyerjen a jótékonytágot amaz első képerül, melyet az előttük párolgó gulyásnak örvendő éhező árvák, az örömtől és hálától könnyező aggok és az ételt mosolygó arczal kiosztó előkelő hölgyek képezték. Már 1 óra is elmúlt, midőn a megnyitásra egybegyűltek a jóllakott szégyenek hálalmájának elhangzása után sajátságos, a jótékonytágot gyakorlásából fakadó jóleső, felemelő érzéssel szétoszlottak.

Hírek és vegyesek.

Kóburg Fülöp herceg Gömörben. Kóburg Fülöp herceg mult vasárnap nov. 28-ikán az esteli sze-

mélyvonattal városunkba érkezett vasci birtokáról. — A vasúti állomáson *Schulhof* Pál állomásfőnök és *Mari-kovszky* Géza uradalmi tisztartó fogadták a herceget, ki *Szapáry* Péter gróf kíséretében érkezett ide, s kíséretével együtt rövid tartózkodás után kocsira ült s Balogra utazott. A balogi uradalomban decz. hó 3-ikáig tartó nagy vadászatot rendeznek, melynek befejezése után a herceg elutazik.

Megyeiülés. Mint lapunk más helyén közöljük, a téli megyebizottsági közgyűlést f. hó 16. és 17-ikén tartják. A közgyűlés iránt — miután arra választások is vannak kitéve, bizonyára nagy lesz az érdeklődés.

Iskolaszéki tagok választása lesz — mint értesülünk — folyó hó 5-én (vasárnap) a helybeli róm. kath. hitközségben. A választók névjegyzéke e hét eleje óta közzemlére van kifüggesztve a róm. kath. templom ajtaján.

Jótékonytágot. A majomi ref. leányegyház e nyáron iskoláját s tanítói lakát kívül-belül díszesen megújította és átalakította mintegy 400 frt költséggel. Ez építkezés czéljaira *Fáy* István országgyűlési képviselő s a rimaszombati ev. ref. egyház 50—50 frtot adtak a kisedd gyülekezetnek. E nemeslelkű adományokért a majomi egyházközség előjárósága lapunk útján is meleg köszönetét nyújtja.

A gömöri ev. ref. egyházmegye november 29-ikén rendkívüli közgyűlést tartott Tornallyán *Nagy Pál* esperes és *Tornallyay* Zoltán tanácsbíró elnöke alatt. — E rendkívüli gyűlésnek csak két tárgya volt. Egyik: az országos egyházi közalaphoz építkezési tőkés segélyért folyamodó egyházak kérvényeinek megvizsgálása, a másik: a Kovács László volt hanvai lelkész halálával megüresedett egyházmegyei főjegyzőségre beadott szavazatok felbontása. Építkezési segélyért 17 egyház folyamodott. — A főjegyzőségre beadott 44 szavazatból *Koncz Károly* kapott 1-et, *Kupaj Dániel* 10-et, *Vattay László* rimaszécsi lelkész 33-at. És így *Vattay László* lett a gömöri ref. egyházmegye új főjegyzője. Benne kipróbált jegyzőt, nagy munkabíró erőt kötelezett el magának e választással az egyházmegye s e megtisztelő kiténtetés *Vattay Lászlóra* nézve — ki a gömöri papságnak jellem, képesség és kötelezősége tekintetében a legjobbjai közé tartozik — nem a bizalom előlegezése, hanem elismerése eddigi nagy tevékenységének és méltánylása az egyházmegye által évek óta igénybe vett s mindig példás buzgósággal és kiváló eredménnyel teljesített szolgálatainak. Viselje tisztelt boldogon sokáig! A gömöri ev. ref. egyházmegyének pedig gratulálunk.

Halálozás. Egy tisztos matrona: özv. *Czikora Istvánné, Czikora István* közs. isk. tanító édes anyja hosszas betegeskedés után nov. hó 29-ikén 62 éves korában elhunyt. Az elhunytat kiterjedt család gyászolja, mely az esetről következő jelentést adta ki: „*Czikora István* és neje *Hibján Etelka*, gyermekeikkel: *Márthával* és *Magduskával*; — *Czikora Imre* és neje *Zathureczky Etelka*, gyermekeikkel: *Klarával* és *Sárikával*; — testvérei id. *Hibján Dánielné*, *Martinyi Julia*, férjével id. *Hibján Dániellel* s gyermekeivel: *Teréz*, *Dániel*, és *Margittal*; — *Martinyi József* nevével *Laky Izabellával* és gyermekeivel; *Irénné*, férjével *Szabó Lászlóval*, *Margit* és *Lászlóval*, a nagyszámu rokonság nevében is mélyen megszorodott szívvel jelentik a legjobb anyas, anyós, nagyanyas, testvér-, sógorné-, nagynéné- és rokonok *Özv. Czikora Istvánné* szül. *Fejes Emiliának* hosszas és kínos szenvedés után életének 62-ik évében, f. évi november hó 29-én, délután 4 és fél órakor történt gyászos elhunytát. — A meghaldogult hült tetemei folyó év december hó 1-én d. u. 3 órakor fogtak az ág. hitv. evang. szertartás szerint a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra tétetni. Sokat szenvedett testének legyen könnyű a föld! — Rimaszombat, 1897. évi november hó 29-én.” — Az elhunytat, ma szerdán, d. u. imponans részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Kinevezés. *Penyigei* Lajos helybeli kir. törvényszéki joggyakornokot a m. kir. igazságügyminiszter a temesvári kir. törvényszékhez ajjegyzővé nevezte ki.

Esküvő. Mult szombaton vette oltárhoz *Rimaszombati Kövesdy Géza* tornallyai takarékpénztári főkönyvelő *Palánszky Jolán* urhölgyet, *Palánszky János* rimaszécsi ügyvéd művelt és szeretetre méltó leányát.

Estély az Olvasókörben. A helybeli polgári olvasókör november 27-én kitünően sikerült házi estélyt rendezett, melyen szépsámu férfi- és hölgyközönség vett részt, s mindvégig pompás hangulat uralkodott. Az estélyt különösen élvezetessé tette a polgári olvasókör dalárdájának nagy hatású közreműködése. A még zsenge korát élő, de folyton erősödő, jól szervezett daloskör ez este — *Bodor László* karnagy vezetésével — 3 eszenosan előadott darabban szerepelt. *Pál Lajos* és *Stefán Béla* szavaltak, *Szabó Lajos* érdekes felolvasást tartott, s *Jakovetz* Alajos magyar dalokat szépen adott elő. A fiatalok pedig a reggeli órákig lelkesen mulattak, s a szép hölgyközönség egy igazán kellemesen töltött éj kedves emlékeivel távozott a kör helyiségeiből.

A korcsolyázó egylet mult vasárnap *dr. Löcherer* Tamás elnöke alatt megtartotta közgyűlését, melyen a tagok nem jelentek meg tulságos okon. — A közgyűlés tudomásul vette az elnök, illetve a választmány mindazon előterjesztéseit, melyeket lapunk mult számában jelezünk, s melyek a korcsolyapálya jó karban tartására és az egyleti élet változatossá, eleveendő tételére vonatkoznak. Különösen örvendetes tudomásul szolgált az egylet vagyoni gyarapodása, az atletikai klub vagyónak átruházása folytan, továbbá a pályának a hófúvás ellen való megvédésére teendő intézkedés, s az, hogy az egylet tulajdonát képező épület immár ki van fizetve, s az egylet anyagi helyzete elég kedvező. Mindezekben a főérdem kétségkívül az ügybuzgó és derék elnöke: *dr. Löcherer* Tamásé, ki az egylet élén annak megalakulása óta áll, ügyeit soha nem lankadó lelkesedéssel és erélylyel vezeti. A közgyűlés őszinte sajnálattal vette tudomásul az eddigi tevékeny pénztárnoknak *Folyam Kálmán* — ki az elnöknek méltó tisztartása volt — lekötését. Neki jegyzőkönyvi köszönetet szavaz eddigi működéséért, s helyette pénztárnokká *Szabó Elemért* választotta. A pénztár és számadások megvizsgálására: *Kathona Géza*, *Dr. Kármán Aladár* és *Michnay Gyula* küldettek ki. A közgyűlés az elnök zajos éltetése közben ért véget.

Jótékonytágot mulatság. A helybeli izraelita ifjak egy lelkes gárdája folyó hó 4-én — szombaton — este a Három Rózsa nagytermében jótékonytágot zártkörű társas estélyt rendez. Az estély — mint halljuk — szép sikerűnek ígérkezik.

Poétai rugam. Minap esütörtökön este, utcaimkat hó beeste s mindent szép fehérre feste, — fázott az embernek teste. — De bár esett nagy méreggel: lón az sárfészekké reggel, szétfutott a hig olvadvány, mint *Bádeni* és *Falkenhány*.

Az első magyar szobrász emléke. E czímmel *Markó Miklós* megyénkbeli jóhírű újságíró a *Rozsnyói Híradóban* is közli a lapunk mult számában kiadott czikkeket, melynek végén a *Ferenczy* életrajzát ezekben ismerteti: „*Ferenczy István* született 1792-ben február hó 23-án Rimaszombatban, hol hasonnevő atyja jómódu, de egyszerű lakatos mester volt. Atyja fiát eleinte ősi szokás szerint saját mesterségére akarta tanítani, de a kis István már kora ifjúságában rendkívüli hajlamot mutatott a szobrászathoz és *Mariássy* alispán tanácsára a jeles tehetségű fiút az öreg *Ferenczy* egyenesen *Bécsbe* adta a sz. Anna nevű akadémiára, hol eleinte rézbe és aczélba mettszett oly meglepő művésziessé, hogy *Turiet Vilmos* aczélgyár tulajdonos pártfogásába vette a magyar fiút s három évig saját költségén taníttatta. Pár évvel később *Rómába* került *Ferenczy Canova*, a kor egyik legnagyobb szobrásza mellé. Majd négy évi működése után, *Canova* mester vetélytársához *Thorwaldsen* műtermébe került s itt alkotta meg azon híres domborművét mely úgy a mestert, mint a többi tanítványokat bámulatba ejt. Ezen remek művecske egy alvó *Venus* ábrázolt azon helyzetben, midőn *Ámor* meglepi őt s lepléből kitarakja. 1818-ban, midőn *József nádor* Rómában járt, *Rudnay* primás kérelmére felkereste *Thorwaldsen* mesternél *Ferenczyt*, hol annyira megnyerte tetszését a fiatal magyar művésznék *Csokonai* élethű szobra, hogy *Ferenczyt* 3 évig tetemes összeggel segítette. 1821-ben alkotta a művésziessé kivitelű „*Pásztorleány*” szobrát, mely később, mint a magyar szobrászat első terméke, a *Magyar Nemzeti Múzeumba* került, míg a *Csokonai* szobrot a *debreczeni* ref. főiskolának adományozta. 1824-ben, midőn *Rudnay* primás az esztergomi bazilikát restauráltatta, első gondja volt, hogy a már hírnévre vergődő magyar szobrásznak több évi munkát adjon, miért is *Ferenczyt* atyja útján Rómából haza hívatta, noha *Ferenczy* nem szívesen jött, mert még néhány évig tapasztalatait gyarapítani akarta. Midőn hazatért, legelső gondja volt, hogy az esztergomi bazilika részére készülő számos szoborra magyar anyagot használjon fel, s ő volt az első, ki *Ruszkabányán* nagy költséggel márványbányát nyitattott s e bányából számos remek alkotása, különösen nagyobbszerű síremlékek kerültek ki *Ferenczy* keze által. 1846-ban budai állandó műtermét ott hagyva, végleg szülővárosában Rimaszombatban telepedett le, hol szinte műtermet építtetett, munkálkodott a nagy művész, előrehaladott kora daczára is ernyedetlenül küzdött és fáradozott. Budáról való elköltözködése alkalmával az a szerencsétlenség érte, hogy elveszítette nagybecsű naplóját, s életleírását, ami nagy kár, mint az első magyar szobrász emlékirata. Utolsó éveiben gróf *Föray Iván* emlékszólopán dolgozott, mely — nagyszabású — munkának befejezését a halál gátolta meg, a mely váratlanul 1856-ban július 6-án következett be. A nagy művészt, mint már említettük, márványkoporsóiban, az *Euridice* legjobban sikerült szobrával temették el Rimaszombatban, mindazáltal örökösai megelégedtek sírjáról, a mennyiben az 1879-ig jeltelen maradt. Ez évben azonban egy ifju kezdő rimaszombati szobrász *Martinelli Antal* egy szerény alkotásu szoborral jelezte az uttóról nagy mester sírját. *Ferenczy* arezképét *Latkóczy* jeles festőművésznék örökítette meg, mely magán tulajdonban van; itt volna tehát az ideje, ha azt a történelmi arcképesarnok részére megszereznék. Csodálatos a sors játéka, a mennyiben *Hunyady Mátyás* szobrát *Ferenczy* tervezte, ki lakatos inasnak volt szánya s ime e szobor *Fadrusz* által valósul meg, a ki szintén a lakatosságban kezdte élete pályáját.”

Uj állami elemi iskola szervezése iránt tettek lépéseket legutóbb a *susai és gyezei* ev. ref. egyházak, melyek a terv megvalósulása esetén készvételű ajánlattal fel, hogy az állami iskola elhelyezésére telket és épületet adnak s a dologi kiadások fedezését is biztosítják, oly kikötéssel, hogy az egyház speciális érdekei megővése szempontjából mindig ev. ref. vallású tanító neveztesse ki s a tanító, valamint a hitoktató díjazásairól az állam gondoskodik. Ajánljuk e kezdeményezést követendő példának a többi egyházközségek figyelmébe.

Csöd Putnokon. *Réth József* putnoki bejegyzett kereskedő csödtől jelentett be a kir. törvényszéknek. Csödbiztos *Medveczky Sándor* törvényszéki bíró, tömeggondnok *Farkas Gyula* putnoki ügyvéd, helyettese *dr. Szeless Ödön* rimaszombati ügyvéd.

Adakozás. A rimaszombati népkönyha javára újabb adakoztak: *Lukács Géza* 2 frttal, özv. *Török Jánosné*, *Lengyel Györgyné*, *Lokesánszky Endréné* 1—1 frttal, *Kubinyi Bertáné* lenese, turó, *Beliczky Viktor* zöldség, *hagyma*, a konyha felszerelésére szükséges tárgyakat *Beliczky Viktor*né, *Fülöp Béné*né, *Kern Adolfné*, *Klimó Jenőné*, *Lichtschein Adolfné*, *Liszka Józsefné*, *Lokesánszky Endréné*, *Mariássy Lászlóné*, *Samarjay Jánosné*, *Vozáry Györgyné* bizottsági tagok adományozták. — Fogadják érte az elnökség hálás köszönetét.

Elgazolás. Mult szombaton a Husztár-téren két ló megvadult s örületes módon száguldott keresztül-kasul az utcán ki a vásártérre. A megvadult lovak az utjukba akadtt tárgyakat löntretettek, s a járó-kelők rémülten menekültek a dühösen száguldó állatok elől, melyek a vásártéren egy *Tajti* községbeli embert elgázoltak s már elől is egy embert, kinek már nem volt ideje a kitérésre, elütöttek. Szerencsére a sérülések nem voltak nagyok, s a nyújtott orvosi segély után a *tajti*-i embert is hazaszállították. Hasonló elgázolások épen nem tartoznak a ritkaságok közé városunkban. Akárhányszor látjuk — különösen a korezmák előtt, hogy a lovak felszerszámolva álldogálnak, míg a kocsis vagy gazda a korezmában hörpintgeti a hegy levét, s a lovak teljesen gazdátlanul és minden felügyelet nélkül maradnak. Helytelen az is, hogy az utóbbi időben a taluról jövők olyan helyeken is megtelepednek kocsijaikkal, a hol a szabad közlekedést akadályozzák. A helyi rendőrségnek csak előismeréssel adózna a nagyközönség; ha ezen rendetlenességeket erélyes közbelépéssel szüntetné meg.

Gr. Csáky pályadíja a tanítók számára.
Csáky Albin gróf, volt vallás és közoktatásiügyi miniszter 100 korona pályadíjat bocsátott a Havas Gyula dr. kir. tanfelügyelő szerkesztésében közelebről Kolozsvárott megindított „Magyar Pestalozzi” című gyakorlati nevelésügyi hetilap rendelkezésére. Az érdekes pályázat, a melyre művelt tanítóink figyelmét ezennel felhívjuk, a következő: „Meg kell ismertetni azon gyakorlati eszközöket és módokat, a melyek segítségével a köteleességérteny érénnyel fejleszthetni.” A pályakérdés részleteire nézve szívesen szolgál felvilágosítással a „Magyar Pestalozzi” szerkesztősége Kolozsvárott, Hosszu-utca 1. sz. Mi csupán azt közölhetjük, hogy a nemes gróf a bíráló bizottság elnökét Kozma Ferencz kir. tanácsos, tanfelügyelőt, a m. tud. akadémia tagját; tagjaul pedig Orbók Mór állami tanítóképző-intézeti igazgatót, az ismert tankönyvíró; Solyom János községi polgári iskolai tanárt, a kolozsvármegyei tankerületi tanítótestület elnökét; Marosán Jakab gör. kath. el. tanítót és Czukrasz Róza rom. kath. el. tanítónőt nevezte ki.

„Gazdasági Tudósító.” E zimmal ma december 1-én megjelent a Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos értesítője. A lap az egyet tulajdonát képezi, Putnokon jelenik meg és felelős szerkesztője a titkár: **Lakner László.** **Rábely Miklós** nyomdájában esinonosan állították ki az első számot. A lapban van hivatalos rész, melynek elején az elnök felhívást tesz közzé az egyet tagjaiból, s vegyes közhasznú közleményeket is tartalmaz. — A lap minden hónapban egyszer jelenik meg.

Páris szenzációja. A francia főváros szenzációja az Ördögsgiget magános lakójának: Dreyfus kapitányának a pere. Napnap után váltakozik a per képe, ma Dreyfus bűnös holnap ártatlan, ma Dreyfus bűnét Walsin-Eszterházy gróf követte el, a ki se nem gróf, se nem Eszterházy, holnap Walsin-Eszterházy tisztára mossa magát s grótságában, származásában senki sem kételkedik. A ki e fordulatot a perben előidézte, a francia szenátus alelnöke: Scheurer Kesztnér volt. A francia parlamentarizmus e kiváló alakjának, a kinek nevét most Európaszerte emlegetik, arcképét e heten közli legelső szépirodalmi hetilapunk, az „Ország-Világ”. Ez az egyetlen hetilapunk, mely hűn betölti hivatását, hű kronikasa az eseményeknek, irásban és képen közli azokat, azoknál hétért-hétre irodalmunk előkelőségeitől közli verseket és novellákat. Ezt a tartalmat méltán egészítik ki a pompás képek, s az „Ország-Világ” rovatai, a melyek tele vannak érdekes közleményekkel. Karácsonyig s jobb ajándékot nem adhatunk az „Ország-Világ”-nál. Előfizetési ára negyedrétre 2 ft. A ki ezt az összeget most beküldi, ujévig ingyen kapja az újságot s megküldik neki az „Ország-Világ” karácsonyi ajándékát is. Mutatványszámokat kívánatra küld a kiadóhivatal, a mely Hold-utca 7. szám alatt van.

Gyp. Pipiske házassága. A modern irodalom komor és kínos problémáinak lelketeljesítő pszichológiai fejtegetése közepett végre tavaszi fuvallomként üdítő, vonzó egyszerűséggel elbájoló költészet. Az érett nő bonyolódott lelki rejtelmeinek ezerféle megvilágítása helyett egy fiatal leánybimbó nyilatkozása, a melynek szűzies kelyhe egész bávos varázsában kibontakozik gyönyörködő szemünk előtt Félég gyermek még, de félig már asszony, a gyermek ártatlan naivitásával és esőkloni való édes pajzanságával, az öntudatlan szereleure lobbant, minden ízében szenvedélyes nő fenkölt érzelmvilágát egyesíti magában a kis Pipiske, Gyp. le Mariage de Chiffon” című híres művének hősnője, a ki bennünket első percztől fogva lebilinesel és elbűvöl. Annyi költői zamat, annyi játéki friss kedélyesség, annyi aranyos humor és pajkosság árad ki e könyvből, hogy úgy érzi az olvasó, mintha virágillat csapná meg fojtós, nyomott atmoszféra-ránkhöz szokott érzékét. Valóban, amolyan kis mezei vadvirág is a kis Pipiske, a ki folytonosan hadilábon áll a nevelésig feszes és kimért szűk látókörű anyjával és egy vidéki városka korlátolt felfogású társadalmával, melyből úgy kéri mint a friss róza egy művirágoskorból. Szerelmének története könyv és mosoly között váltakozó, szenvedélyes fellebbanásból lezágó vidámságba átesapó mozzanatokban gazdag idyll, melynek derűs kifejtése azért oly jóleső, mert megszerettük ezt az ennyival aranyos kis teremtet. Az olvasóközönség halás lehet az Athenaeum kiadó társulat olvasótárának, amiért Franciaország legzellemesebb írójának e vonzó művel irodalmunkat az eredetinek szépségeit híven visszaadó fordításban, melynek magyarosságáról úgy az érdeműs kiadóvezető ósmert ügybuzgó-sága, mint a fordító, Cserhalmi Irén tolla kezeskedik, gazdagította. A két kötetes mű ára 1 ft.

Szenzációk tömege. A „Vasárnapi Lapok” e heti száma, semminemű áldozatokat nem kimélve, a valóságban is bebizonyította, hogy van igazi magyar szépirodalom, a mely illusztrálva sokkal jótékonyabb, sokkal közvetlenebb hatással van az olvasóra, mint a külföldi idegizgató, bennünket közvetlen nem érdeklő dolgokkal megtöltött képes újságok. A „Vasárnapi Lapok” első sorban annak kedvéz, a mit a mi embereink a mi ügyeinkről nekünk tervelnék és nem mellőzi azokat a nagyjelentőségű dolgokat sem, a mik a külföldön történnek. E heti 34-ik számanak tartalma: Háláünnepe, költemény Szalay Károlytól (A budapesti református gimnáziumban a tiz szobor ajándékozása alkalmából tartott ünnepélyről) — A király ajándéka. — Könyv és mosoly, regény Beniczkyne Bajza Lenkétől. — Madame Réjane. — I. Napoleon sírja Szent Ilona szigetén. — A ki az aranyat ismeri, elbeszélés Éjszaki Károlytól — Ősz, költemény Pap Zoltántól. — A nőkről a nőnek. Hercegh Mihálytól. — Gróf Bély Ákos. — Iparművészetünk. — Két szép leányról (Szentkirályi Mártha, Náday Ilonka). — Dreyfus, Lazzaronitól. — Két asszony, elbeszélés, Paál Árpádtól. — Különfélék, Színház, Vegyes, Képtalány. A szerkesztő üzenetei. Szépség ő felsége, regény, külön mellékleten. — Képe i: A magyar iparművészeti muzeum 6 képben — Bakfisek, Neogrády Antal festménye. — Réjane asszony, 3 kép — Napoleon sírja, 4 kép — Ősz, Pap Zoltán költeményének illusztrációja — Müller Kálmán, Leoneavallo, Gr. Bély Ákos, Lechner Lajos, gróf Szapáry László, Szentkirályi Mártha (Róza Lili), Náday Ilonka, Dreyfus, Walsin-Eszterházy gróf, Scheurer Kesztnér tanácsos arcképe — Oroszlánfej, Vastagh Géza festménye — Szépség ő felsége, regény 3 illusztrációja. — Valóban oly gazdag tartalom, mely meglep mindenkit. A „Vasárnapi Lapok” előfizetési ára 3 óra 2 ft., félévre 4 ft., egy évre 8 ft. Előfizetési legelőszérűben postautalványval lehet. Kiadóhivatal: Könyves Kálmán részvénytársaság, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17. sz.

A „Magyar Hirlap”-ról. A „Magyar Hirlap” első és legnagyobb célja az, hogy a magyar műveltséget terjessze s erősítse. Politikája ennél fogva mindenképpel magyar. Mindent tesz a magyarságért és nem akuszik e részben senkivel sem. A „Magyar Hirlap” párton kívüli újság. Iránya teljesen független, de nem a közjogi ellenzék felfogása szerint, hanem a politikailag teljesen szabad, le nem kötött gondolkodás szerint. Ilyen módon külön áll a „Magyar Hirlap”; külön és együtt a radikális és szabadelvű közvéleménnyel. A kormány kormányoz ahogy tud, az ellenzék támad, ahogy az ereje bírja; a „Magyar Hirlap” pedig ellenőrzi mindkettőt, a közügy javának szempontjából. — Demokrácia! Ez a „Magyar Hirlap” jelszava, vezető gondolata. Le a ezimékben rejő hatalommal! Előre a magyar polgárság érdekeivel! Még pedig az egész ország polgárságával, nemcsak azokéval, akik Budapesten laknak. A gazdaság életbevágó kérdésével a lehető legnagyobb alaposággal s a legnagyobb részletességgel foglalkozik a „Magyar Hirlap”. — Szépirodalmi közleményei egyetlen egy lapnak sincsenek oly bőséggel és oly változatos, kiváló forrásokból, mint a „Magyar Hirlap”-nak. A magyar szépirodalom első férfa, Jókai Mór, a „Magyar Hirlap” számára írja legjobb műveit s legközelebbi rendkívül érdekes eredeti új regényt is közöl tőle. „Magyar Hirlap” Kiváló a legjobb erők látják el a tárczarovatot és a regényesarnokot, amelyet könyvalakban bocsát közre a lap. A magyar társadalmat minden érdekes eseményéről beszámol a „Magyar Hirlap”, a melynek erre a célra Társaság ezimélkül küld rovat van. Egyéb rovatai is rendkívül gazdagok, megbízhatók tárgylagosak. A „Magyar Hirlap” a következő szezonba a szabadságharc jubileumára emléket és nagybecsű meglepetéssel kedveskedik közönségének a karácsonyi album, a mely évente irodalmi esemény szokott lenni, már jórésben készen van. Az idei karácsonyi album, a melyet ismét Fenyő Sándor szerkeszt, a m kvartalnak készül, mint a régié volt, hanem nagy oktav-alaknak így olyan lesz a maga 200 oldalával, mint egy testes

könyv. Könnyen meg lehet majd őrizni s eltenni könyvtárba, a mit meg is érdemel, mert igazán becses lesz. Ugy irodalmi, mint illusztrációs része a legjobb lesz, a mit ebben a nemben a magyar írók és művészek mai napság adhatnak. — Jókai Mór, mindnyajunk dédelgetettje, egyikét írja meg az album számára az ő legszebb dolgozatainak. Melléje s rakozik egy sereg magyar író a javából Türr István, Endrői Sándor, Váradi Antal, Pósa Lajos, Hentaller Lajos, Radó Antal, Horváth Janka, Kürthy Emil, Gárdonyi Géza, aztán a belső munkatársak közül Fenyő Sándor, Bródy Sándor, Bársony István, Benedek Elek, Ignotus, Márkus Miksa, Feszty Árpád, Heltai Jenő, Lovik Károly, Sajó Aladár, Szomory Dezso, Szüllő Géza, Szalay Fruzina, Jett, Hajnal István, Karácsony András, Agócs stb. Ezeket kívül a külföldi írók legérdekesebb alakjai, ugyimint: Zola, Daudet, M. Prévost, Anatole, Catulle Medés, Südermann, Carmen, Sylva stb. irnak az album számára, a melyben összesen száz híres író műve lesz. Mindez művészen illusztrálva. Márk, Linek, Brod, Lakos stb. adják a remek illusztrációkat — Az Év krónikája és a Probléma az idei karácsonyi albumban is szerepel. Az előbbi pompás mulattató karikatúrákkal lesz tele. Az előfizetők még karácsony előtt megkapják a gyönyörű albumot, a melynek az előállítására jóformán több kerül, mint a mennyit a „Magyar Hirlap” egy héti előfizetési ára kitesz. A „Magyar Hirlap” ezenkívül más kedvezményekben is részesíti előfizetőit. A „Kis Világ” című képes heti gyermeklapot ugyedvenként 50 krajczárjával kapják; az „Évszak” című gazdag tartalmu, gyönyörűen illusztrált divatlapot pedig félórán negyedvenként 65 krajczárjával. A szerkesztői üzenetek rovataiban az előfizetőinek díjmentesen ad a lap felvilágosítást minden kérdésben, a mely őket érdeklí — A ujonnan belépő előfizetőinek díjmentesen küldi meg a „Magyar Hirlap” Jókai Mórnak, a magyar irodalom atyamesterének, október elsejétől fogva a „Magyar Hirlap”-ban megjelent tárczáit. A „Két ur szolgálja”, valamint „Nimba” című szerföltöt érdekes regények eddig megjelent folytatásait is díjmentesen kapják meg az új előfizetők. A „Magyar Hirlap”-ra bármely naptól kezdve lehet előfizetni. Az előfizetési árak a következők egész évre 14 ft., fél évre 7 ft., negyed évre 3 ft. 50 kr., egy óra 1 ft. 20 kr. A „Magyar Hirlap” kiadóhivatala Budapest, V. Honvéd-utca 4 szám alatt van. — Mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Báti selyemszöveteket 35 krtól 14 ft 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 ft 65 krig méterenként sima, esikós, koezkázott, mintázott damaszt stb. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt áru postabér és vámentesen a **Henneberg G.** (csász. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcz czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Eladó erdő.

Alsó-Hangony község határában 78^{39/100} kat. hold zárt erdő (tölgy, bükk, cser) szabad kézből eladó. — Venni szándékozók felvilágosításért forduljanak **Balajthy Sándor** földbirtokoshoz **Gesztete** (u. p. Gömör-Simoni).

The Continental Bodega Company.
Valódi hamisítatlan külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona sa.
Legjobb bevásárlási forrás

Raktár:
RIMASZOMBATBAN
KOHN ADOLF
úrnál. 9-29

Eladó ház.

Rimaszombatban, a Jánosi-utca 43. sz. alatti ház mellékhelyiségeivel együtt szabad kézből eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek **Csizy Pál** oldal-falusi tanítóval vagy **Rakottay Lajos** helybeli könyvkötővel; kinek egy vagy két 13—14 éves ifju **könyvkötő** tanulóul felfogadtatik.

Bérbeadó.

A **Kossuth-utca 11 ik sz. a. levő, jelenleg Trubint Lukács által birt ház lakással és bolthelyiséggel 1898. év január hó 1-től bérbé kiadó.**

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos megbízottja: **Dr. Szeless Ödön ügyvéd Rimaszombatban.**

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ
czipész üzlete
Rimaszombat, Főter, saját ház.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a **téli idényre** óriási választéka érkezett meg raktáromra a legkülönfélébb **divatos férfi-, női- és gyermeklábbelieknek**, — s midőn az eddigienél is sokkal nagyobb és választékosabb **téli czipő áruraktáramat** a melyen tisztelt vevőközönség jóindulatú pártfogásába ajánlom, hátkorkodom egyuttal szíves tudomására hozni, hogy **vadász-botosok, vadász-bakancsok, vizhatlan bagaria-csizmák**, — valamint az oly sokszor — ugy egészségi szempontból és kényelem tekintetéből — kidiesért és az orvosi kar által czélszerűnek elismert **asbeszt talpbélést** állandóan tartom raktáron, — ugyszintén gyermekcipő-raktáramat is gazdagítottam egy új találmánnyal, s ez a **patent orr**, melynél a czipő orrának elkopása határozottan ki van zárva.

Továbbá nagy raktárt tartok a **saját műhelyemben készült**, — valamint **karlsbadi, bécsi és budapesti** mindenféle férfi-, női és gyermek-lábbeliekből is.

Mérték szerinti rendelések — kívánsághoz képest — pontosan, a legjobb anyagból **jutányos áron** műhelyemben készíttetnek szabaszom **Uhrin János** szakavatott vezetése alatt, ki üzletben már 12 év óta sikeresen működik s állandólag van szerződötve.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség megtisztelő jóakarataiba ajánlva, maradtam Rimaszombat, 1897. november hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeckavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengerimorzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.
Olajmag-zúzókat, továbbá **Örlő és daráló malmokat,**

Progress-tisztítógépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat** készletben tartjuk gyárunkban. — **Gazdasági gépeink képes-**, valamint öntödénk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

4-6